

PEFC
PEFC/03-01-01

PEFC ST 2002:2020

Sporing av skog- og trebaserte produkter – krav

PEFC
INTERNATIONAL
STANDARD

NORSK

OVERSETTELSE

PEFC Norge
Rådhusgata 23 B, Oslo

mail@pefc.no
www.pefc.no

Om opphavsrett

© PEFC Council 2020

Denne standarden tilhører opphavsrettslig PEFC Council. Dokumentet er fritt tilgjengelig (engelsk versjon) på PEFC Councils nettside www.pefc.org eller på forespørsel.

Ingen deler av denne standarden kan endres eller legges til, reproduseres eller kopieres i noen form eller brukes på noen måte til kommersielle formål uten tillatelse fra PEFC Council.

Den offisielle versjonen av dette dokumentet er på engelsk. Oversettelser av dette dokumentet kan gis av PEFC Council eller PEFC sitt nasjonale styrende organ. Hvis tvil om språklige tolkninger oppstår, er det den engelske versjonen som er referansen.

Dette dokumentet er en oversettelse og ikke et offisielt dokument. Den offisielle versjonen av dokumentet er det som er publisert på engelsk av PEFC Council.

Versjon1 (17.11.2021)

Dokumentets offisielle navn: *Chain of Custody of Forest and Tree Based Products – Requirements*

Tittel på dokument: PEFC ST 2002:2020

Vedtatt av: PEFC General Assembly

Dato: 2020-01-17

Utstedelsesdato: 2020-02-14

Dato for ikrafttredelse: 2020-02-14

Dato for overgangsperiodens slutt: 2021-08-14

Innholdsfortegnelse

1.	Omfang	5
2.	Normative referanser	6
3.	Ordliste og definisjoner	6
4.	Krav til ledelsessystem	14
	4.1 Generelle krav	14
	4.2 Dokumenterte prosedyrer	14
	4.3 Ansvar og myndighet	14
	4.4 Dokumentasjon	15
	4.5 Ressursledelse	15
	4.6 Inspeksjon og kontroll	16
	4.7 Klager	16
	4.8 Avvik og korrigerende handlinger	16
	4.9 Leieproduksjon (<i>outsourcing</i>)	17
	4.10 Krav til samfunnsansvar, helse og sikkerhet i sporingen	17
5.	Identifikasjon av råvarer og deklarasjon av ferdigvarer	18
	5.1 Identifikasjon av råvaremateriale	18
	5.2 Deklarasjon av ferdigvarer	18
	5.3 Bruk av varemerker	19
	5.4 Aandel resirkulert materiale	19
6.	Sporingsmetoder	20
	6.1 Generelt	20
	6.2 Metode for fysisk separasjon	20
	6.3 Prosentmetoden	20
	6.4 Kredittmetoden	21
7.	Aktsomhetssystem (<i>Due diligence systemet (DDS)</i>)	23
	7.1 Generelt	23
	Vedlegg I. PEFC aktsomhetssystem (<i>Due Diligence System (DDS)</i>) for å unngå materiale fra kontroversielle kilder	24
	Vedlegg II. Implementering av sporbarhetsstandard for organisasjoner med flere virksomhetssteder	30

Forord

PEFC, *the Programme for the Endorsement of Forest Certification*, er en global organisasjon som fremmer bærekraftig skogbruk gjennom skogsertifisering og merking av skogbaserte produkter.

PEFC-sertifisering for bærekraftig skogbruk fungerer gjennom anerkjennelse av nasjonale og regionale skogsertifiseringssystemer som har gjennomgått uavhengig evaluering for å være i tråd med PEFC bærekraftskriterier for skogsertifiseringsstandarder. For mer informasjon om PEFC sine bærekraftkriterier, se PEFC nettside på www.pefc.org.

PEFC sporbarhetssertifisering er basert på denne standarden. Denne standarden sikrer at skog- og trebaserte materiale i produkter med PEFC deklarasjon eller merking har opprinnelse i PEFC sertifisert bærekraftig skogbruk, resirkulert materiale og/eller PEFC kontrollerte kilder.

Denne standarden er utviklet i en åpen, transparent, rådgivende og konsensusbasert prosess som involverer et bredt spekter av interessenter, i tråd med PEFC sine prosedyrer for utvikling av teknisk dokumentasjon gitt i PEFC GD 1003:2009.

Denne standarden erstatter PEFC ST 2002:2013, andre utgave fra om med 14. februar 2020.

Datoen for overgangsperiodens slutt er 14. august 2021. Etter denne datoen krever PEFC at all sporbarhetssertifisering oppfyller kravene i denne standarden. Etter utløpet av overgangsperioden forventes det at alle eksterne (fornyelse)sertifiserings- og oppfølgingsrevisjoner samt alle interne revisjoner vil bli utført mot dette dokumentet.

Introduksjon

Målet med denne standarden er å gjøre det mulig for organisasjoner å gi nøyaktig og etterprøvable informasjon om at skog- og trebaserte produkter kommer fra PEFC sertifisert bærekraftig forvaltet skog, resirkulert materiale og PEFC kontrollerte kilder.

Praktisk anvendelse og sertifisering mot denne standarden gjør det mulig for organisasjoner å demonstrere sitt bidrag til bærekraftig ressursforvaltning og et sterkt forpliktelse til FNs bærekraftsmål.¹

Formålet med å kommunisere opprinnelsen til skog- og trebaserte produkter er å oppmuntre til etterspørsel og tilbud av produkter som kommer fra bærekraftig forvaltet skog, og dermed stimulere potensialet for markedsdrevet kontinuerlig forbedring i forvaltningen av verdens skoger.

1. Omfang

Denne standarden inneholder kravene som en organisasjon må oppfylle for å kunne sikre implementering av sporing av skog- og trebaserte produkter og for å gjøre PEFC deklarasjon til kunder om opprinnelsen av skog- og trebaserte produkter til bærekraftig forvaltet skog, resirkulerte materialer og PEFC kontrollerte kilder.

Disse sporingskravene beskriver en prosess for klassifisering av skog- og trebaserte produkter i henhold til bestemte materialkategorier for å overføre informasjon om kilden til anskaffet råmateriale til en organisasjons ferdigvarer. Denne standarden beskriver tre alternative tilnæringer til sporing: metoden for fysisk separasjon, prosentmetoden og kredittmetoden.

Denne standarden spesifiserer også krav til ledelsessystemer for implementering og styring av sporingsprosessen, inkludert krav til helse, sikkerhet og arbeidsvilkår.

Denne sporbarhetsstandard skal brukes ved PEFC-deklarasjon.

Vedlegg 2 til denne standarden beskriver implementeringen av denne standarden for organisasjoner med flere virksomhetssteder.

Bruken av deklarasjoner og relaterte merker, som følger implementeringen av denne sporbarhetsstandard er basert på ISO 14020. Hensynet til resirkulert materiale i sporingen er basert på kravene i ISO/IEC 14021.

Merking av produkter anses som et valgfritt kommunikasjonsmiddel som kan innlemmes i organisasjonens sporingsprosess(er). Når organisasjonen bruker PEFC varemerker for merking av produkter eller annen merking, blir kravene til bruk av PEFC-varemerket en integrert del av sporingskravene.

Denne standarden skal implementeres med formål for tredjepart å vurdere samsvar basert på krav fastsatt av PEFC Council eller av PEFC godkjent skogsertifiseringssystem. Samsvarsvurderingen regnes som produktsertifisering og skal være i samsvar med ISO/IEC 17065.

Begrepet "skal" skal brukes i hele denne standarden for å angi hvilke bestemmelser som er obligatoriske. Begrepet "bør" brukes til å angi bestemmelsene som, selv om de ikke er obligatoriske, forventes å bli tatt inn og implementert. Begrepet "får" brukes i hele denne standarden for å indikere noe som er tillatt av standarden mens "kan" refererer til en brukers evne eller til en mulighet som står åpen for brukeren av denne standarden.

¹ For mer informasjon om FNs bærekraftsmål se <https://sustainabledevelopment.un.org>.

2. Normative referanser

Følgende refererte dokumenter er nødvendige for anvendelsen av denne standarden. For både daterte og udaterte referanser gjelder den nyeste versjonen (inkludert eventuelle tillegg) av dokumentet det refereres til.

PEFC GD 2001, *Chain of Custody of Forest-Based Products – Guidance for Use*

PEFC ST 2001, *PEFC Trademark Rules – Requirements*

PEFC ST 2003, *Requirements for Certification Bodies operating Certification against the PEFC International Chain of Custody Standard*

ISO/IEC Guide 2, *Standardization and related activities – General vocabulary*

ISO 9000, *Quality management systems – Fundamentals and vocabulary*

ISO/IEC 14020, *Environmental labels and declarations – General principles*

ISO/IEC 14021, *Environmental labels and declarations – Self-declared environmental claims (Type II environmental labelling)*

ISO 19011, *Guidelines for auditing management systems*

ISO/IEC 17065, *Conformity assessment – Requirements for bodies certifying products, processes and services*

EN 643, *Paper and board – European list of standard grades of recovered paper and board*

3. Ordliste og definisjoner

I denne standarden gjelder relevante definisjoner i ISO/IEC Guide 2 og ISO 9000, sammen med med følgende definisjoner:

3.1 Akkreditert sertifikat

Et sertifikat utstedt av en sertifiseringsorganisasjon innenfor rammen av deres akkreditering og som inneholder akkrediteringsorganets symbol.

3.2 PEFC autorisert organisasjon

En enhet autorisert av PEFC Council til å administrere PEFC-systemet på vegne av PEFC Council.

Merknad: Den autoriserte organisasjonen er enten et nasjonalt styrende PEFC organ som opererer i sitt land eller en annen enhet autorisert av PEFC Council til å administrere PEFC-systemet.

3.3 Sertifisert andel

Prosentandel **PEFC sertifisert materiale** i et produkt eller en **produktgruppe**.

3.4 Deklarasjonsperiode

Tidsperioden som **den sertifiserte andelen** i en **produktgruppe** fastsettes for.

Merknad: Deklarasjonsperioden kan også angis som et enkelt produkt, en arbeidsordre eller et produksjonsparti.

3.5. Klage

Uttrykk for misnøye rettet til en **organisasjon** relatert til etterlevelse av kravene i denne standarden, eller til den faktiske prosessen med å håndtere klagen, der et svar eller en løsning forventes eksplisitt eller implisitt.

3.6 Konflikttømmer

"Tømmer som på noe punkt i leveransekjeden har blitt handlet av; væpnede grupper, enten opprørsfraksjoner eller regulære soldater, eller med en sivil administrasjon involvert i væpnet konflikt eller deres representanter, enten for å opprettholde konflikt eller for å dra nytte av konfliktsituasjoner for personlig vinning (...) Konflikttømmer er ikke nødvendigvis ulovlig". Utnyttelse av tømmeret kan i seg selv være en direkte årsak til konflikt.

Merknad: Definisjonen i anførselstegn som benyttet av UNEP.

3.7 Kontroversielle kilder

Skog- og trebaserte materiale fra:

- a) Aktiviteter som ikke etterlever gjeldende lokal, nasjonal eller internasjonal lov, inkludert men ikke begrenset til skogbruksaktiviteter; natur- og miljøvern; vernede og truede arter; rettigheter knyttet til eiendom, leie og arealbruk for urbefolkning, lokalsamfunn og andre berørte interessenter; helse-, arbeids- og sikkerhetsspørsmål; antikorrupsjon og betaling av gjeldende skatter og avgifter.
- b) Aktiviteter der **skogens** evne til å produsere et spekter av tre- og ikke-trebaserte produkter og tjenester på bærekraftig grunnlag ikke opprettholdes eller hvor avvirkning overstiger et nivå som ikke er bærekraftig på lang sikt.
- c) Aktiviteter der skogbruket ikke bidrar til opprettholdelse, bevaring eller forbedring av biologisk mangfold på landskap, økosystem, arts- eller genetisk nivå.
- d) Aktiviteter der **økologisk viktige skogsområder** ikke identifiseres, vernes, bevares eller avsettes.
- e) Aktiviteter der **konvertering av skog** oppstår, annet enn i berettigede omstendigheter der konverteringen:
 - i. er i samsvar med nasjonal og regional politikk og lovgivning som gjelder for arealbruk og skogbruk og
 - ii. ikke har negativ innvirkning på **økologisk viktige skogsområder**, kulturelt og sosialt betydningsfulle områder, eller andre verneområder og
 - iii. ikke ødelegger områder med betydelig karbonlager og
 - iv. bidrar til langsiktig bevaring, økonomiske og/eller sosiale fordeler.
- f) Aktiviteter som ikke samsvarer med ILO-erklæringens grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet (1998).
- g) Aktiviteter som ikke samsvarer med ånden i FN sin urfolkserklæring (2007).
- h) **Konflikttømmer.**

i) **Genmodifiserte trær.**

Merknad 1 (til 3.7 b, d og e): Aktiviteter i skogplantasjer med korte omløpstid under 36 år på jordbruksareal anses ikke som "kontroversielle kilder".

Merknad 2 (til 3.7 i): Restriksjonen for bruk av **genmodifiserte trær** er vedtatt av PEFC General Assembly basert på føre-var-prinsippet. Inntil tilstrekkelige vitenskapelige data om genmodifiserte trær viser at virkningen på menneskers og dyrs helse tilsvarer, eller er mer positivt enn, det som fås ved genetisk forbedrede trær ved tradisjonelle metoder, vil ingen genmodifiserte trær bli brukt.

3.8 Kredittmetoden

En sporbarhetsmetode der kreditter som er oppnådd ved sertifisert materiale blir overført til materialer fra **PEFC-kontrollerte kilder** innenfor samme **PEFC-produktgruppe**.

3.9 Aktsomhetsystem (*Due Diligence System (DDS)*)

Rammeverk for prosedyrer og tiltak, i form av informasjonsinnhenting, risikovurdering og risikoreduksjon, implementert av en **organisasjon** for å redusere risikoen for at **skog- og trebaserte materialer** kommer fra **kontroversielle kilder**.

Merknad: Organisasjoner kan samarbeide med hverandre og bruke eksterne tjenester til å implementere en DDS, men ansvaret for å overholde DDS-kravene i henhold til denne standarden er ansvaret til den enkelte **organisasjon**.

3.10 Økologisk viktige skogsområder

Skogområder som:

- a) inneholder vernede, sjeldne, sensitive eller representative skogøkosystemer
- b) inneholder betydelige konsentrasjoner av endemiske arter og habitater for truede arter, som definert i anerkjente referanselister
- c) inneholder truede eller vernede genetiske *in-situ* ressurser
- d) bidrar til globale, regionale og nasjonale betydelig store landskap med naturlig utbredelse og et rikt antall naturlig forekommende arter

3.11. Likeverdig råvaremateriale

Skog- og trebasert materiale som kan erstatte hverandre uten betydelig å endre utseende, funksjon, kvalitet, type eller verdien av ferdigvaren.

3.12 Skog

Landareal på minst 0,05 - 1,0 hektar med kronedekning av trær (eller tilsvarende nivå på trevolum) på mer enn 10 – 30 % med trær som har potensial til å nå en høyde på minst 2 - 5 meter i moden alder *in situ*. En skog kan enten ha kronedekning, med trær på forskjellige nivåer og undervekst som dekker en stor del av arealet, eller åpen skog. Unge naturlige bestand og alle plantede foryngelser som ennå ikke har kronedekningsandel på 10 - 30% eller trehøyde på 2 - 5 meter regnes som skog, samt områder som midlertidig mangler trevolum på grunn av menneskelig påvirkning som avvirkning eller naturlige årsaker, som normalt forventes å bli skog igjen (kilde: FN 2002).

3.13 Skog- og trebasert materiale

Materiale som kommer fra **skog** eller fra andre kilder som ifølge PEFC Council kan PEFC sertifiseres, for eksempel **trær utenfor skog**, inkludert **resirkulert materiale** som opprinnelig ble hentet fra disse områdene/kildene, samt trebaserte så vel som ikke-trebaserte skogråvarer, som kork, sopp, bær etc., generelt referert til som **ikke-trebaserte skogprodukter**.

3.14 Skog- og trebaserte produkter

Produkter fra **skog og trebasert materiale**, inkludert målbare men ikke-materielle produkter, slik som energi generert fra **skog og trebasert materiale**.

3.15 Konvertering av skog

Direkte menneskeskapt endring av **skog** til ikke-skog eller **skogplantasje**.

Merknad: Foryngelse ved planting eller direkte sådd og/eller menneskeindusert tilrettelegging av naturlig frøkilder av samme dominerende artene som avvirkes, eller andre arter som er tilstede i den historiske artssammensetningen, regnes ikke som konvertering.

3.16 Skogplantasje

Skog eller skogdekket areal med introduserte arter, og i noen tilfeller innfødte arter, som har blitt etablert ved planting eller såing hovedsakelig for produksjon av trevirke eller ikke-trebaserte produkter og tjenester.

Merknad 1: Dekker alle bestander av introduserte arter etablert for produksjon eller produksjon av ikke-trebaserte produkter og tjenester.

Merknad 2: Kan dekke områder med stedegne arter preget av noen få arter, intensiv markberedning (f.eks harving), rette linjer av trær og/eller likealdrede bestand.

Merknad 3: Anvendelsen av definisjonen krever at nasjonal skogterminologi og nasjonale lovkrav tas i betraktning.

3.17 Genmodifiserte trær

Trær der det genetiske materialet har blitt endret på en måte som ikke forekommer naturlig ved forplantning og/eller naturlig rekombinasjon, tatt i betraktning gjeldende lovgivning som gir en bestemt definisjon av genetisk modifiserte organismer.

Merknad 1: Følgende teknikker betraktes som genetisk modifikasjon som resulterer i genmodifiserte trær (EU-direktiv 2001/18/EF):

(1) Hybridnukleinsyreteknikker som innebærer dannelse av nye kombinasjoner av genetisk materiale ved å introdusere nukleinsyremolekyler, produsert utenfor en organisme, i et virus, bakterieplasmid eller annet vektorsystem og overført til en vertsorganisme der de ikke forekommer naturlig, men der de er i stand til kontinuerlig forplantning;

2) Metoder som involverer direkte inkludering i en organisme av arvelig materiale tilberedt utenfor organismen; gjennom bl.a. mikroinjeksjon, makroinjeksjon og mikroinnkapsling.

(3) Cellefusjon (inkludert protoplastisk fusjon) eller hybridiseringsmetoder, hvorved levende celler med nye kombinasjoner av arvelig genetisk materiale dannes ved sammensmelting av to eller flere celler på en måte som ikke forekommer naturlig.

Merknad 2: Følgende teknikker anses ikke som genetisk modifikasjon som resulterer i genmodifiserte trær (EU-direktiv 2001/18/EF):

- 1) befruktning in vitro
- 2) naturlige prosesser som konjugering, transduksjon eller transformasjon
- 3) induksjon av polyploidi

3.18 Materialkategori

Materialer med visse egenskaper, nemlig **PEFC sertifisert materiale, annet materiale, nøytralt materiale** og **PEFC kontrollerte kilder**.

3.19 Organisasjon med flere virksomhetssteder (*multi-site organisation*)

Organisasjon med en identifiserbar sentral funksjon (normalt og heretter kalt "hovedkontoret") der aktiviteter relatert til sporingen planlegges, kontrolleres og ledes og med en eller flere virksomhetssteder der slike aktiviteter utføres helt eller delvis.

3.20 Nøytralt materiale

Materialkategori for materialer andre enn **skog- og trebasert materiale**, slik som metall eller plast, som ikke tas med i kalkulasjonen av **sertifisert andel** i en **produktgruppe**.

3.21 Organisasjon

Person eller gruppe av mennesker som har sine egne funksjoner med ansvar, myndighet og relasjoner for å nå sine mål.

Merknad: I konteksten av denne standarden implementerer en organisasjon kravene i denne standarden ved at den omfattes av et **PEFC godkjent sertifikat**.

3.22 Annet materiale

Materialkategori for **skog- og trebasert materiale** som en **organisasjon** gjennom sitt aktsomhetssystem ikke har fastslått at det er "ubetydelig risiko" for at materialet kommer fra **kontroversielle kilder**.

3.23 Leieproduksjon (*outsourcing*)

Gjennomføring av aktiviteter som er relevante for **PEFC sporingen** til en organisasjon utført av en annen juridisk enhet uten kontinuerlig overvåking eller kontroll av **organisasjonen**.

Merknad: Transport, (av)lasting og lagerhold av materialer/produkter anses ikke som outsourcing, med mindre det er fare for at materialer av forskjellige **materialkategorier** eller **sertifisert andel** blandes med hverandre.

3.24 PEFC sertifisert materiale

Materialkategori for:

- a) **Skog- og trebasert materiale** levert av en **leverandør** med av et **PEFC godkjent sertifikat**, med **PEFC-deklarasjon** "x % PEFC-sertifisert", eller levert av en **leverandør** med et **PEFC godkjent sertifikat** mot en skogforvaltningsstandard godkjent av PEFC med et annet PEFC godkjent systemkrav.

Merknad: PEFC-godkjente systemkrav publiseres online på **PEFCs nettside**.

- b) **Resirkulert materiale** (ikke levert med **PEFC deklarasjon** "x % PEFC-sertifisert").

3.25 PEFC sertifisert produkt

Produkt solgt/overført av en **organisasjon** med **PEFC deklarasjon** "x % PEFC-sertifisert".

3.26 PEFC sporing (*chain of custody*)

Proessen til en organisasjon for håndtering av **skog- og trebaserte produkter** og informasjon relatert til deres **materialkategori**, og for å gjøre nøyaktig og verifiserbar **PEFC deklarasjon**.

3.27 PEFC deklarasjon

Erklæring av en organisasjon om materialer/produkter, som angitt i salgs- og leveringsdokumentasjon, nemlig deklarasjon 'x % PEFC sertifisert' og '**PEFC kontrollerte kilder**'.

Merknad 1: For å skille **PEFC sertifisert materiale** som aldri har blitt blandet med **PEFC kontrollerte kilder**, kan **organisasjoner** som bruker **metoden for fysisk separasjon** bruke formuleringen '100 % PEFC opprinnelse' i stedet for '100 % PEFC-sertifisert' for **PEFC sertifisert materiale** levert av en **leverandør** som er skogeier/forvalter dekket av et **PEFC godkjent sertifikat** utstedt mot en PEFC anerkjent skogforvaltningsstandard med kravet "100 % PEFC sertifisert", eller med et annet PEFC anerkjent systemkrav, og for **PEFC sertifisert materiale** som allerede leveres med kravet "100 % PEFC opprinnelse". **Organisasjoner** som mottar materialer med deklarasjon '100% PEFC opprinnelse' og bruker **prosentmetoden** eller **kredittmetoden** anser dette for å være **PEFC-deklarasjon** '100% PEFC sertifisert'.

Merknad 2: En liste over PEFC aksepterte forkortelser og oversettelser av PEFC deklarasjoner er tilgjengelig på **PEFC nettside**.

3.28 PEFC kontrollerte kilder

Materialkategori som omfatter skog- og trebaserte materialer som en organisasjon gjennom **akksomhetssystemet** har fastsatt som "ubetydelig risiko" for at materialet kommer fra **kontroversielle kilder**.

Merknad: 'PEFC-kontrollerte kilder' er også **PEFC deklarasjonen** som kan brukes på materialer fra denne **materialkategorien**.

3.29 PEFC kunde

Enhet som mottar en **PEFC deklarasjon** fra en **organisasjon** for produkter som den erverver juridisk eierskap og/eller fysisk besittelse for.

Merknad 1: Der materialer/produkter blir fysisk levert til en annen enhet enn den enheten som har ervervet juridisk eierskap til materialet, skal **organisasjonen** utpeke en bestemt PEFC kunde med det formål å ivareta rollen som kunde, det vil si enten enheten som erverver juridisk eierskap eller enheten som får fysisk besittelse av materialet.

Merknad 2: Begrepet **PEFC kunde** kan også referere til en intern kunde i en **organisasjon** i tilfeller der det er flere påfølgende produktgrupper.

3.30 PEFC produktgruppe

Produkt eller sett med produkter med **likeverdig råvaremateriale**, definert etter produktnavn/type og kategori, type(r) av treslag, sporingsmetode, materialkategori, PEFC deklarasjon, som en **organisasjon** anvender sin **sporing** på.

Merknad 1: **Organisasjonen** kan definere individuelle produkter, produktpartier eller arbeidsordre som PEFC-produktgrupper.

Merknad 2: **Organisasjonen** kan etablere en eller flere produktgrupper for parallelle eller påfølgende produksjons- eller handelsprosesser.

Merknad 3: For **organisasjoner med flere virksomhetssteder** som definert i vedlegg 2, 2.2 a) til denne standarden, kan PEFC-produktgrupper omfatte flere steder.

3.31 PEFC godkjent sertifikat

- a) Et gyldig akkreditert skogs sertifikat utstedt av et PEFC notifisert sertifiseringsorgan i samsvar med en skogforvaltningssystem/standard godkjent av PEFC.
- b) Et gyldig akkreditert sporbarhets sertifikat utstedt av et PEFC notifisert sertifiseringsorgan i samsvar med denne standarden eller annen sporbarhetsstandard godkjent av PEFC.

Merknad 1: Skogsertifiseringsystemer og sporbarhetsstandarder godkjent av PEFC finner du på **PEFC nettside**.

Merknad 2: I tilfeller av gruppe eller *multi-site* sertifikater der det er bekreftet i et eget dokument, for eksempel et vedlegg til sertifikatet eller et undersertifikat, at et virksomhetssted eller gruppe medlem er dekket av sertifikatet, anses det separate dokumentet og sertifikatet samlet å være virksomhetsstedets/ medlemmets PEFC-godkjente sertifikat.

3.32 PEFC nettside

Dette er nettsiden med adressen www.pefc.org.

3.33 Prosentmetoden

En sporbarhetsmetode der den **sertifiserte andelen** av en **PEFC produktgruppe** kalkuleres for en bestemt **deklarasjonsperiode**, basert på råvarematerialet som er inkludert i **PEFC produktgruppen**.

3.34 Metoden for fysisk separasjon

Sporbarhetsmetoden for kontroll av en **PEFC-deklarasjon** for en spesifisert **PEFC-produktgruppe** basert på klar identifikasjon og/eller separasjon av ulike materialkategorier gjennom alle aktiviteter utført av **organisasjonen**.

3.35 Resirkulert materiale

Skog- og trebasert materiale som er:

- a) Gjenvunnet fra avfall under en produksjonsprosess. Unntatt er gjenbruk av materialer som omarbeidinger, ombearbeidinger eller rester generert i en prosess og som kan gjenvinnes i samme

prosess som genererte det. Unntatt er biprodukter som resultat fra primær produksjonsprosess, slik som sagbruksbiprodukter (sagflis, flis, bark, etc.) eller skogsrester (bark, flis fra greiner, røtter, etc.) da de ikke regnes som avfall.

- b) Generert av husholdninger eller av kommersielle, industrielle eller institusjonelle fasiliteter i deres rolle som sluttbrukere av produktet som ikke lenger kan brukes til dets tiltenkte formål. Dette inkluderer retur av materiale fra distribusjonsskjeden.

Merknad 1: Begrepet 'som kan gjenvinnes i samme prosess som genererte det' betyr at materialet i en prosess kontinuerlig returneres til samme prosess på samme sted. Et eksempel er rester generert av en presselinje i produksjonen av treplater som kontinuerlig returneres til samme presselinje. Dette regnes ikke som resirkulert materiale.

Merknad 2: Definisjonen er basert på definisjoner i ISO 14021.

Merknad 3: Ulike eksempler på resirkulert materiale er gitt i PEFC GD 2001.

3.36 Rullerende prosent

En sporbarhetsmetode der den **sertifiserte andelen** av en **PEFC produktgruppe** kalkuleres for en bestemt **deklarasjonsperiode**, basert på råvarematerialet i en **PEFC produktgruppe** i gjennomsnitt over en bestemt periode forut **deklarasjonsperioden**.

3.37 Begrunnede mistanker

Informasjon støttet av bevis eller belegg, som indikerer at **skog- og trebaserte materialer** kommer fra **kontroversielle kilder**.

Merknad: Begrunnede mistanker kan være mistanker fra tredjeparter, så vel som mistanker fra **organisasjonen** selv.

3.38 Leverandør

Enhet som leverer materialer som brukes som råvarer i en organisasjons **PEFC produktgruppe**.

Merknad 1: Der **PEFC sertifiserte produkter** fysisk blir levert av en annen enhet enn enheten med eierskap til materialet, anses enheten som er omfattet av et **PEFC-ankjent sertifikat**, og som har spesifisert **organisasjonen** som **PEFC kunde**, er betraktet som leverandør av det aktuelle produktet/leveransen.

Merknad 2: Begrepet leverandør kan også referere til en intern leverandør i en **organisasjon** der det er etablert flere etterfølgende **produktgrupper**.

3.39 Bruk av varemerke

Bruk av PEFC-varemerkene på produkt- eller annen bruk.

3.40 Trær utenfor skog (*Tree Outside Forest (TOF)*)

Trær som vokser utenfor områder som nasjonalt betegnes som **skog**.

4. Krav til ledelsessystem

4.1. Generelle krav

- 4.1.1 Organisasjonen** skal ha et ledelsessystem i samsvar med kravene i denne standarden for å sikre riktig implementering og vedlikehold av **PEFC sporing** prosessen(e). Ledelsessystemet skal være hensiktsmessig til type, omfang og aktivitetsvolum, og dekke aktiviteter i leieproduksjon som er relevante for organisasjonen sin sporing og alle virksomhetssteder i tilfeller av **organisasjoner med flere virksomhetssteder** (se vedlegg 2).
- 4.1.2 Organisasjonen** skal definere omfanget av dens **PEFC sporing** ved å spesifisere **PEFC produktgrupper** som kravene til **PEFC sporing** er implementert for.
- 4.1.3 Organisasjonen** skal kun gjøre **PEFC deklarasjon** og PEFC-relaterte påstander som er korrekte så langt det er kjent og som omfattes av sin **PEFC sporing**.

4.2 Dokumenterte prosedyrer

- 4.2.1 Organisasjonen** skal etablere skriftlige dokumenterte prosedyrer for sin **PEFC sporing**. De dokumenterte prosedyrene skal inneholde minst følgende elementer:
- a) ansvar og myndighet knyttet til **PEFC sporingen**
 - b) beskrivelse av råvareflyten i produksjon/handelsprosessen(e), inkludert definisjon av **produktgrupper**
 - c) prosedyrer for **PEFC sporing** prosessen(e) som dekker alle kravene i denne standarden, inkludert:
 - i. identifikasjon av **materialkategorier**
 - ii. **fysisk separasjon** av **PEFC sertifisert materiale**, materiale fra **PEFC kontrollerte kilder** og **annet materiale**
 - iii. definisjon av **produktgrupper**, kalkulering av **sertifisert andel**, håndtering av kredittkontoer, overføring til ferdigvarer (for organisasjoner som bruker **prosent-** eller **kredittmetoden**)
 - iv. salg/overføring av produkter og **PEFC deklarasjon**, inkludert dokumentasjon av hvor **PEFC deklarasjon** gjøres, og annen bruk av varemerke på produkt- og andre steder
 - v. Dokumentasjon (*record keeping*)
 - vi. internrevisjoner og håndtering av avvik
 - vii. **aktomhetssystemet** (*Due Diligence System*)
 - viii. klagehåndtering
 - ix. **outsourcing**

4.3 Ansvar og fullmakt

4.3.1 Generelt ansvar

- 4.3.1.1.** Ledelsen i organisasjonen skal definere og dokumentere sin forpliktelse til å implementere og opprettholde kravene til sporing i samsvar med denne standarden. Organisasjonens forpliktelse skal gjøres tilgjengelig for organisasjonens ansatte, **leverandører**, **kunder** og andre interesserte parter.
- 4.3.1.2.** Ledelsen i organisasjonen skal oppnevne et medlem av ledelsen som, uavhengig av annet ansvar, skal ha overordnet ansvaret og fullmakt for organisasjonens **PEFC sporing**.

4.3.2 Ansvar og fullmakt for sporing

Organisasjonen skal identifisere ansatte som arbeider med å gjennomføre og vedlikeholde systemet for **PEFC-sporbarhet** og skal etablere personalansvar og fullmakter for gjennomføring av prosedyrer 4.2.1 c) i – viii.

Merknad: Ansvar og fullmakt for **PEFC-sporbarhet** angitt ovenfor kan samordnes.

4.4 Dokumentasjon (*record keeping*)

4.4.1 For å legge fram bevis på samsvar av kravene i denne standarden skal **organisasjonen** utarbeide og vedlikeholde minst følgende dokumentasjon relatert til **produktgruppene** som er dekket av dens **PEFC sporing**:

- a) Dokumentasjon av alle leverandører av råvarematerial leverert med **PEFC deklarasjon**, inkludert belegg på leverandørens PEFC sertifisering status.

Merknad: Belegg kan være en utskrift fra **PEFC-nettstedet**.

- b) Dokumentasjon av alle råvarematerialer, inkludert **PEFC deklarasjon** og dokumenter som følger med leveransen av råvaremateriale, og for resirkulerte materiale, informasjon som viser at definisjonen av resirkulert materiale er oppfylt.
- c) Dokumentasjon på kalkulasjon av **sertifisert andel**, overført prosent til ferdigvarer og håndtering av kredittkonto, der dette er aktuelt.
- d) Dokumentasjon av alle solgte/overførte produkter, inkludert **PEFC deklarasjon** og dokumenter som følger med levering av ferdigvarer.
- e) Dokumentasjon av aktsomhetssystemet, inkludert dokumentasjon av risikovurderinger og håndtering av leveranser med betydelig risiko, der dette er aktuelt.
- f) Dokumentasjon av interne revisjoner, periodisk gjennomgang av sporbarhet, avvik og korrigerende tiltak.
- g) Dokumentasjon av klager og deres håndtering.

4.4.2 Organisasjonen skal lagre dokumentasjonen i minst fem år.

4.5 Ressursledelse

4.5.1 Menneskelig ressurser/personell

Organisasjonen skal sikre og vise at alle ansatte som utfører aktiviteter knyttet til gjennomføring og vedlikehold av dens **PEFC sporing** er kompetent i form av hensiktsmessig opplæring, utdanning, ferdigheter og erfaring.

4.5.2 Teknisk støtte

Organisasjonen skal identifisere, sørge for og vedlikeholde infrastruktur og teknisk støtte som er nødvendig for effektiv gjennomføring og vedlikehold av organisasjonens **PEFC sporing** i samsvar med kravene i denne standarden.

4.6 Inspeksjon og kontroll

4.6.1 Organisasjonen skal gjennomføre interne revisjoner minst en gang i året, og før den initiale sertifiseringsrevisjonen, som dekker etterlevelse av alle krav i denne standarden som er aktuelle for organisasjonen, inkludert virksomheter som dekkes av **leieproduksjon**, og iverksette korrigerende og forebyggende tiltak om nødvendig.

Merknad: Informativ veiledning for gjennomføring av interne revisjoner finnes i ISO 19011.

4.6.2 Organisasjonens ledelse skal gjennomgå resultatene av internrevisjonen og organisasjonens **PEFC sporing** minst en gang i året.

4.7 Klager

4.7.1 Organisasjonen skal etablere prosedyrer for håndtering av **klager** fra **leverandører, kunder** og andre parter knyttet til dens sporing, som reflekterer kravene i 4.7.2.

4.7.2 Når **organisasjonen** har mottatt skriftlig **klage**, skal den:

- a) formelt erkjenne mottak av **klagen** til klageren innen 10 virkedager
- b) samle inn og verifisere all nødvendig informasjon for å vurdere og validere **klagen** og gjøre et vedtak på **klagen**
- c) formelt formidle vedtaket om **klagen** og hvordan klagesaken har blitt håndtert til klager
- d) sørge for at hensiktsmessig korrigerende og forebyggende tiltak blir foretatt, om nødvendig

4.8 Avvik og korrigerende tiltak

4.8.1. Når et avvik fra kravene i denne standarden identifiseres ved intern eller ekstern revisjon, skal **organisasjonen**:

- a) reagere på avviket og, ved behov:
 - i. iverksette tiltak for å kontrollere og korrigere
 - ii. håndtere konsekvensene
- b) vurdere behovet for tiltak for å eliminere årsakene til avviket, slik at det ikke gjentar seg eller oppstår andre steder, ved å:
 - i. gå gjennom avviket
 - ii. finne årsakene til avviket
 - iii. avgjøre om lignende avvik forekommer, eller potensielt kan forekomme
- c) implementere nødvendige tiltak
- d) gjennomgå virkningen av tiltakene som er iverksatt
- e) gjøre endringer i ledelsessystemet, om nødvendig

4.8.2. Korrigerende tiltak skal være hensiktsmessige i forhold til effektene av avvikene som har oppstått.

4.8.3 Organisasjonen skal oppbevare dokumentert informasjon som bevis på:

- a) avvikenes art og påfølgende tiltak
- b) resultatet av korrigerende tiltak

4.9 Leieproduksjon (*outsourcing*)

4.9.1 Organisasjonen kan sette bort aktiviteter omfattet av sin **PEFC sporing** til en annen enhet.

4.9.2 Gjennom alle steg av **leieproduksjon** skal **organisasjonen** være ansvarlig for å sikre at alle leieproduserte aktiviteter oppfyller kravene i denne standarden, inkludert krav til ledelsessystem. **Organisasjonen** skal ha en skriftlig avtale med alle enheter som det er satt bort aktiviteter til for å sikre at:

- a) Materialet/produkt(ene) omfattet av organisasjonens **PEFC sporing** er fysisk atskilt fra **andre materialer** eller produkter.
- b) **Organisasjonen** har tilgang til enhetens virksomhet for interne og eksterne revisjoner av leieproduserte aktiviteter for kontroll av etterlevelse av kravene i denne standarden.

Merknad 1: En mal for en leieproduksjonsavtale kan fås fra PEFC Council og **PEFC autoriserte organisasjoner**.

Merknad 2: Internrevisjon av leieproduserte aktiviteter skal gjennomføres minst en gang i året og før den leieproduserte aktiviteten starter.

4.10 Krav til sosialt ansvar, helse og sikkerhet i sporingen

Dette paragrafen inkluderer krav relatert til helse, sikkerhet og arbeidsspørsmål som er basert på ILO sin erklæring om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet (1998).

4.10.1 Organisasjonen skal vise sin forpliktelse til å oppfylle krav til sosialt ansvar, helse og sikkerhet som angitt i denne standarden.

4.10.2 Organisasjonen skal vise at:

- a) arbeidstakere ikke er hindret fra å organisere seg fritt, velge sine ombud og kollektivt forhandle med sin arbeidsgiver
- b) tvangsarbeid ikke finner sted
- c) arbeidstakere, som er under minimum lovlig alder, under 15 år, eller i alder for obligatorisk skolegang, avhengig av hva som er høyest, ikke blir benyttet
- d) arbeidstakere ikke nektes likeverdige ansettelsesmuligheter og likebehandling
- e) arbeidsforholdene ikke setter sikkerhet eller helse i fare

5. Identifikasjon av råvarer og deklarasjon av ferdigvarer

5.1. Identifikasjon av råvarematerialer

5.1.1. For hver leveranse av materialer brukt som råvarer i en **PEFC produktgruppe**, skal **organisasjonen** innhente følgende informasjon fra **leverandøren**:

- a) **leverandør** identifikasjon
- b) produkt identifikasjon
- c) kvantum av produktet
- d) leveranse identifikasjon basert på leveransedato, leveranseperiode eller regnskapsperiode.

For råvarer med **PEFC deklarasjon** skal dokumentasjonen også omfatte:

- e) organisasjonens navn som **PEFC kunden** til leveransen,
- f) anvendt **PEFC deklarasjon** spesifikt for hvert produkt som dokumentasjonen omfatter,
- g) sertifikatnummer på leverandørens **PEFC godkjente sertifikat**

Merknad 1: Sertifikatnummeret er en numerisk eller alfanumerisk kombinasjon som utgjør en unik identifikasjon av sertifikatet.

Merknad 2: Eksempler på leveransedokumentasjon er en faktura eller følgeseddel som oppgir nødvendig informasjon.

5.1.2. Identifikasjon på **leverandør** nivå

5.1.2.1. For alle råvarer som leveres med en **PEFC deklarasjon**, skal **organisasjonen** verifisere at **leverandøren** er omfattet av et **PEFC godkjent sertifikat** på **PEFC nettsiden**.

5.1.2.2. For hver leveranse av materialer brukt som råvare for en **PEFC produktgruppe**, skal **organisasjonen** klassifisere **materialekategorien** av anskaffet materiale.

5.2. Deklarasjon av ferdigvarer

5.2.1. For ferdigvarer fra en **PEFC produktgruppe** som **organisasjonen** gjør en **PEFC deklarasjon** til en **PEFC kunde**, skal den for hver leveranse framlegge for kunden dokumentasjon som gir følgende informasjon:

- a) identifikasjon av **PEFC kunde**
- b) organisasjonens navn som **leverandør** av materialet
- c) produkt identifikasjon
- d) kvantum av produkt(ene)
- e) dato for leveranse / leveranseperiode / regnskapsperiode
- f) gjeldende **PEFC deklarasjon** spesifikt for hvert deklarte produkt som omfattes av dokumentasjonen
- g) sertifikatnummeret til organisasjonens **PEFC godkjente sertifikat**

Merknad: Sertifikatnummeret er en numerisk eller alfanumerisk kombinasjon som representerer en unik identifikasjon av sertifikatet.

5.2.2. Organisasjonen skal spesifisere den type dokument hvor **PEFC deklarasjonen** av ferdigvarer foretas.

5.3. Bruk av varemerkene

- 5.3.1** Bruken av PEFC varemerkene, dvs. PEFC logo og merke, sporingsdeklarasjon på produkt og PEFC initialene, skal være i samsvar med PEFC ST 2001, *PEFC Trademark Rules – Requirements*.
- 5.3.2** For å gjøre det mulig for **organisasjonen** å bruke PEFC-varemerkene i samsvar med *PEFC Trademark Rules*, skal organisasjonen inneha en gyldig logolisens fra PEFC Council eller annen **PEFC autorisert organisasjon**.

5.4 Andel resirkulert materiale

- 5.4.1** For produkter omfattet av organisasjonens **PEFC sporing** som inkluderer **resirkulert materiale**, skal **organisasjonen** beregne andelen **resirkulert materiale** basert på ISO 14021 og informere om det på forespørsel.

6. Spøringsmetoder

6.1 Generelt

- 6.1.1** Det er tre metoder for å implemente **PEFC-sporing; metoden for fysisk separasjon, prosentmetoden** og **kredittmetoden**. Avhengig av materialflytens og produksjonsprosessens art, skal **organisasjonen** velge hensiktsmessig metode.
- 6.1.2** **Organisasjonen** skal implementere de(n) valgte sporbarhetsmetoden(e) i denne standarden for spesifikke **PEFC produktgrupper**.
- 6.1.3.** **PEFC produktgrupper** skal etableres for produkter med likeverdig råvaremateriale, med samme måleenhet eller enheter som kan konverteres til en felles måleenhet.
- 6.1.4** Organisasjonen skal kun bruke **PEFC sertifisert materiale** og materiale fra **PEFC kontrollerte kilder** som råvare til **PEFC produktgrupper**.

6.2. Metode for fysisk separasjon

- 6.2.1.** **Organisasjon** som anvender den **metoden for fysisk separasjon** skal sørge for at materialer med ulik **materialkategori** og ulik **sertifisert andel** holdes adskilt eller er tydelig identifiserbare i alle steg av produksjons- eller handelsprosessen.

Merknad: Fysisk separasjon kan oppnås med alle midler som sikrer at **materialkategori** og **sertifisert andel** kan identifiseres, for eksempel ved separat lagring, merking, særskilte produktegenskaper eller produksjonstid.

- 6.2.2.** Der materialer med ulik **sertifiseringsandel** er brukt som råvare i samme **PEFC produktgruppe**, skal **organisasjonen** bruke det laveste **sertifisert andel** av råvaren som **sertifisert andel** av ferdigvaren.

Eksempel: En **organisasjon** som bruker materialer med 100 %, 75 % og 70 % **sertifisert andel** som råstoff i samme **PEFC-produktgruppe** under **metoden for fysisk separasjon**, kan deklare 70 % PEFC-sertifisert på ferdigvaren.

- 6.2.2.1.** Der **PEFC-sertifisert materiale** og materiale fra **PEFC-kontrollerte kilder** brukes som råvare i samme **produktgruppe** under **metoden for fysisk separasjon**, skal **organisasjonen** bruke deklarasjonen **PEFC kontrollerte kilder** på ferdigvaren.

6.3 Prosentmetoden

- 6.3.1.** **Prosentmetoden** kan brukes til å kalkulere den **sertifisert andel** i **PEFC produktgrupper** der **PEFC-sertifisert materiale** og materiale fra **PEFC kontrollerte kilder** har blitt brukt som råvare.

- 6.3.2.** Kalkulasjon av **sertifisert andel**

- 6.3.2.1.** **Organisasjonen** skal kalkulere **sertifisert andel** separat for hver **PEFC produktgruppe** og for en bestemt **deklarasjonsperiode** i henhold til følgende formel:

$$Sa [\%] = (Vs / (Vs + Vk)) \times 100$$

(*Sa: sertifisert andel; Vs: volum av PEFC sertifisert materiale; Vk: volum av materiale fra PEFC kontrollerte kilder*).

Merknad: Nøytralt materiale inngår ikke i kalkulasjonen av **sertifisert andel**.

- 6.3.2.2.** **Organisasjonen** skal kalkulere **sertifisert andel** basert på en og samme måleenhet som brukes for alle materialer omfattet av kalkulasjonen. I tilfeller av konvertering til en felles måleenhet for

kalkulasjonen, skal **organisasjonen** bare bruke allmenne anerkjente omregningstall og metoder. Om det ikke finnes allmenne anerkjente omregningstall skal **organisasjonen** definere og bruke fornuftige og troverdige omregningstall.

- 6.3.2.3.** Når råvarematerial/produkter kun inneholder en andel av **PEFC sertifisert materiale**, skal bare kvantumet som tilsvarer **sertifiserte andel** inkluderes i kalkulasjonen som **PEFC sertifisert materiale**. Resterende materiale skal inngå i kalkulasjonen som materiale fra **PEFC kontrollerte kilder**.

Eksempel: 1 tonn materiale levert med **PEFC deklarasjon** "70 % PEFC-sertifisert" og 1 tonn materiale levert med **PEFC deklarasjon** "100 % PEFC-sertifisert" blir brukt som råvarer. Med formelen i avsnitt 6.3.3.1, **sertifisert andel** er $Sa [\%] = ((700 \text{ kg} + 1000 \text{ kg}) / ((700 + 1000) + 300)) \times 100 = (1700 / 2000) \times 100 = 2 \text{ tonn } 85 \% \text{ PEFC sertifisert råmateriale}$.

- 6.3.3.** Den kalkulerte **sertifiserte andelen** av en **PEFC produktgruppe** skal brukes som en prosent i **PEFC deklarasjonen** "X % PEFC-sertifisert".

Eksempel: Hvis kalkulert **sertifisert andel** i en **PEFC produktgruppe** er kalkulert å være 54 % for en bestemt **deklarasjonsperiode**, kan alle produkter som er inkludert i **produktgruppen** selges/overføres i løpet av denne **deklarasjonsperioden** som **PEFC sertifisert produkt** med **PEFC deklarasjon** "54 % PEFC-certifisert".

Merknad: Denne standarden setter ikke et minimumsnivå for **sertifisert andel** som behøver inngå for å kommunisere **sertifisert andel** i **PEFC-sertifiserte produkter** med **PEFC deklarasjon** X % PEFC-sertifisert. Imidlertid er minimumsnivåer for bruk av PEFC varemerker på produkt definert i standarden for *PEFC Trademark Rules*, PEFC ST 2001.

- 6.3.4.** **Organisasjonen** kan bruke **prosentmetoden** som **rullerende prosentandel**.

- 6.3.5.** **Organisasjonen** som anvender **rullerende prosentandel** skal kalkulere **sertifisert andel** av en **PEFC produktgruppe** og **deklarasjonsperiode** basert på materiale anskaffet i løpet av en anskaffelsesperiode forut **deklarasjonsperioden**. **Deklarasjonsperioden** ved **rullerende prosentandel** skal ikke overstige 3 måneder, og anskaffelsesperioden skal ikke overstige 12 måneder.

Eksempel En **organisasjon** som har valgt 3-måneders **deklarasjonsperiode** og 12-måneders anskaffelsesperiode, kalkulerer **sertifisert andel** for de neste tre månedene basert på råvarematerialer anskaffet de foregående 12 måneder.

6.4 Kredittmetoden

- 6.4.1.** **Kredittmetoden** kan brukes til å overføre kreditter fra **PEFC sertifisert materiale** til materialer fra **PEFC kontrollerte kilder** innenfor samme **PEFC produktgruppe**.

- 6.4.2.** **Organisasjonen** skal etablere og forvalte en kredittkonto for kreditter oppnådd fra råvarer fra **PEFC sertifiserte materialer**. Kredittene skal kalkuleres i samme måleenhet. Det kan være nødvendig å definere konverteringsfaktor(er) for omregning av måleenheten for råvarer til måleenheten for ferdigvarer.

- 6.4.3.** Total mengde kreditter akkumulert på kredittkontoen skal ikke overstige summen av kreditter som har gått inn opp på kredittkontoen under siste 24 måneder. Maksimumsperioden på 24 måneder kan forlenges i tilfeller der **organisasjonen** kan vise at gjennomsnittlig produksjonstid for de aktuelle produktene er lengre enn 24 måneder.

Eksempel: Om gjennomsnittlig produksjonstid for et produkt (inkludert modning, som eksempel) er 36 måneder, kan organisasjonen forlenge maksimumsperioden på 24 måneder for akkumulering av kreditter til 36 måneder.

6.4.4 Organisasjonen skal anvende **kredittmetoden** for en spesifikk deklarasjon. Organisasjonen som mottar en leveranse med **PEFC deklarasjon** og en deklarasjon knyttet til en annen sertifiseringsordning, skal enten behandle det som en kombinert kreditt som dekker begge deklarasjonene eller bare bruke ett av de mottatte deklarasjonene for å kalkulere volumkreditter.

Eksempel: En **organisasjon** som mottar en leveranse med to krav relatert til to sertifiseringssystemer, oppretter enten en kredittkonto for dobbeltkrav (f.eks. PEFC-sertifisert/[*deklarasjon fra annet sertifiseringssystem*]) eller bestemmer, hvilken deklarasjon (enten PEFC-sertifisert eller [*deklarasjon fra annet sertifiseringssystem*]) som legges inn i respektive volumkredittkonto.

6.4.5. Organisasjonen skal kalkulere kredittene ved bruk av enten:

- a) **sertifisert andel** og volum av ferdigvarer (artikkel 6.4.8) eller
- b) råvaremateriale og forholdet mellom råvare-ferdigvare (artikkel 6.4.7)

6.4.6. Organisasjonen som anvender **kredittmetoden** skal kalkulere kredittene ved å multiplisere volumet av ferdigvarer i **deklarasjonsperioden** med **sertifisert andel** for gjeldende **deklarasjonsperiode**.

Eksempel: Hvis **sertifisert andel** av en **produktgruppe** i en bestemt **deklarasjonsperiode**, som består av 100 tonn ferdigvarer er 54%, får **organisasjonen** volumkreditter tilsvarende 54 tonn ($100 \times 0,54$) ferdigvare.

6.4.7 En **organisasjon** som kan framvise et etterprøvbart forhold mellom mengden råvare og ferdigvare, kan kalkulere volumkreditten direkte fra råvare av **PEFC sertifisert materiale** ved å multiplisere volumet av **PEFC sertifisert materiale** med forholdstallet råvare-ferdigvare.

Eksempel: Hvis volumet av **PEFC sertifisert materiale** er 70 m^3 (f.eks. 100 m^3 med deklarasjonen "70% PEFC-sertifisert") og forholdstallet råvare-ferdigvare er 0,60 (f.eks. 1 m^3 rund tømmer gir $0,60 \text{ m}^3$ saget vare) så får organisasjonen volumkreditter tilsvarende 42 m^3 (dvs. $70 \text{ m}^3 \times 0,60$) saget vare.

6.4.8 Organisasjonen skal fordele kreditt fra kredittkontoen til ferdigvarer som omfattes av kredittkontoen. Kredittene skal fordeles på ferdigvarene på en slik måte at sertifiserte produkter enten anses å inneholde 100 % **sertifisert andel** eller anses å inneholde mindre enn 100 % **sertifisert andel** og oppfylle organisasjonens eget minimumsnivå. Summen av volumet av ferdigvarer multiplisert med **sertifisert andel** i ferdigvaren skal tilsvare fordelte kreditter trukket fra kredittkontoen.

Eksempel: **Organisasjonen** kan bruke 7 enheter kreditter til å selge 7 enheter som 100 % PEFC-sertifisert, eller selge 10 enheter som 70 % PEFC-sertifisert.

7. Krav til aktsomhetsystem (*Due Diligence System (DDS)*)

7.1 Generelt

7.1.1. For alle materialer brukt som råvare til en **PEFC produktgruppe**, unntatt **resirkulerte materialer**, skal **organisasjonen** utøve tilbørlig aktsomhet i tråd med PEFC aktsomhetssystem (**Due Diligence System (DDS)**) for å unngå materiale fra **kontroversielle kilder** beskrevet i vedlegg 1 til denne standard. Gjennom dette skal **organisasjonen** slå fast at det er "ubetydelig risiko" for at materiale som brukes som råvare til **PEFC- produktgrupper** kommer fra **kontroversielle kilder** og at den er i tråd med definisjonen av materiale fra **PEFC kontrollerte kilder**.

7.1.2 For **PEFC produktgrupper** som bare bruker råvarer som ble levert med et **PEFC deklarasjon** fra en **leverandør** dekket av et **PEFC godkjent sertifikat**, kan en **organisasjon** gjennomføre PEFC **DDS** ved å oppfylle følgende krav:

- a) For å gjøre det mulig for PEFC sertifiserte og ikke-sertifiserte enheter senere i verdikjeden å gjennomføre **DDS**, skal **organisasjonen** på forespørsel gi informasjon spesifisert i vedlegg 1, 2.1 for materialer levert med en **PEFC deklarasjon**. Hvis **organisasjonen** ikke har den forespurte informasjonen, skal forespørselen formidles videre til de aktuelle **leverandør(er)** til organisasjonen (vedlegg 1, 2.2).
- b) Der interne eller eksterne **begrunnede mistanker** om at råvarens opprinnelse er fra **kontroversielle kilder**, skal organisasjonen følge opp disse mistankene i samsvar med vedlegg 1, 4.
- c) **Organisasjonen** skal definere, dokumentere og implemente en forpliktelse og prosedyre, som også omfatter **skog- og trebasert materiale/produkter** som ikke omfattes av organisasjonens **PEFC sporing**, som sikrer at når det er kjent for **organisasjonen**, eller hvor den har mottatt **begrunnede mistanker**, om at **skog og trebasert materialer/produkter** har opprinnelse fra ulovlige kilder (**kontroversielle kilder**, 3.7a), skal dette ikke plasseres på markedet før mistankene er behandlet i samsvar med vedlegg 1, 4.

Vedlegg I. PEFC aktsomhetssystem (*Due Diligence System(DDS)*) for å unngå materiale fra kontroversielle kilder

Normativt vedlegg

1. Generelle krav

- 1.1 For å sikre at aktiviteter i regi av **organisasjonen** omfattet av denne standarden er i tråd med med all gjeldende lovgivning om tømmer, inkludert handels- og tolllovgivning, og for å minimere risikoen for anskaffet materiale har opprinnelse i **kontroversielle kilder**, skal organisasjonen håndtere et **aktsomhetssystem (DDS)** i samsvar med følgende elementer i denne standard.
- 1.2. PEFC **DDS** skal implementeres for alle inngående **skog- og trebaserte materialer** omfattet av organisasjonens **PEFC sporing** og **PEFC produktgrupper**, med unntak av **resirkulert materiale**.

Merknad: **DDS** kan utføres av en **organisasjon** for **skog- og trebaserte produkter** fra skog under egen forvaltning.

- 1.3 **Organisasjonen** skal implementere PEFC **DDS** i tre trinn relatert til:
- Innhenting av informasjon
 - risikovurdering
 - håndtering av leveranser med betydelig risiko
- 1.4. **Organisasjonen** som kjøper råvarer med opprinnelse i arter oppført i CITES Vedlegg I til III skal overholde relevant lovgivning relatert til CITES.

2. Tilgang til informasjon

- 2.1 For å gjøre det mulig for **organisasjonen** å implementere PEFC **DDS**, skal **organisasjonen** ha tilgang til følgende informasjon fra sin(e) leverandør(e):
- Identifikasjon av treslagene som er inngår, eller liste over treslag som potensielt kan inngå, i materialet/produktet, med deres vanlig navn og/eller vitenskapelig navn der det er aktuelt.
 - Land der materialet er avvirket og der det er aktuelt subnasjonal region og/eller avvirkningstillatelse.

Merknad 1: Tilgang til treslagets vitenskapelige navn er nødvendig i tilfeller der bruk av vanlig navn kan utgjøre en risiko for feilaktig identifikasjon av treslaget.

Merknad 2: Bruk av handelsnavn på treslag anses å tilsvare vanlig navn i tilfeller der alle treslag som dekkes av handelsnavnet har en likeverdig risiko for å ha opprinnelse i **kontroversielle kilder**.

Merknad 3: Tilgang til informasjon på subnasjonalt nivå om opprinnelsen av materialet er nødvendig i tilfeller der subnasjonale regioner i et land ikke representerer likeverdig risiko relatert til **kontroversielle kilder**.

Merknad 4: Begrepet "avvirkningstillatelse" refererer til kontrakt om avvirkning i et definert geografisk skogsområde.

Merknad 5: Begrepet "land/region" er videre brukt i dette kapitlet for å referere til et land, en subnasjonal region eller en avvirkningstillatelse av materialet/oppriinnelsen av produktet.

- 2.2. For å gjøre det mulig for PEFC sertifiserte og ikke sertifiserte enheter senere i verdikjeden å implementere **DDS**, skal **organisasjonen** på forespørsel gi informasjon spesifisert i 2.1 i dette vedlegget for materialer som følges ad med en **PEFC deklarasjon**. Hvis **organisasjonen** ikke besitter forespurt informasjon, skal forespørselen videreformidles til relevante **leverandø(r)** til **organisasjonen**.

3. Risikovurdering

- 3.1 For å vurdere risikoen for å anskaffe råvarer fra **kontroversielle kilder** skal **organisasjonen** gjennomføre risikovurdering av alle inngående **skog- og trebaserte materialer** omfattet av organisasjons **PEFC-sporing**, med unntak av materialer/produkter levert med **PEFC deklarasjon** fra en **leverandør** med **PEFCC anerkjent sertifikat**, ettersom slikt materiale kan anses å ha «ubetydelig risiko» for å komme fra **kontroversielle kilder**.
- 3.2. Organisasjonens risikovurdering skal resultere i klassifisering av materialer i kategoriene "ubetydelig" eller "betydelig" risiko.
- 3.3. Organisasjonens risikovurdering skal baseres på indikatorer for risiko på opprinnelse og leverandørnivå som oppført i tabell 1 - 3 nedenfor.
- 3.4 Der organisasjons risikovurdering identifiserer indikatorer beskrevet i tabell 1 kan **organisasjonen** anse at materialet å ha "ubetydelig risiko» for å komme fra **kontroversielle kilder**, og avslutte risikovurderingen uten å ta hensyn til indikatorene beskrevet itabell 2 og 3.
- 3.5. Der organisasjonens risikovurdering ikke identifiserer indikatorer beskrevet i tabell 1, skal risikovurderingen fortsette mot indikatorene beskrevet i tabell 2 og 3; og der noen av indikatorene er aktuelle, skal **organisasjonen** anse materiale å ha «betydelig risiko» for å komme fra **kontroversielle kilder**.
- 3.6 Der ingen av indikatorene beskrevet i tabell 2 og 3 er identifisert, kan **organisasjonen** anse at leveransene å ha «ubetydelig risiko» for å komme fra **kontroversielle kilder**, og avslutte risikovurderingen.

Tabell 1. Liste over ubetydelige risikoindikatorer

Indikatorer	
a)	Leveranser erklært sertifisert mot et sertifiseringssystem (annet enn PEFC-godkjent), som adresserer aktiviteter som dekkes av begrepet kontroversielle kilder , støttet av et skogbruks-, sporbarhets- eller fiberopprinnelsestifikat utstedt av et tredjeparts sertifiseringsorgan.
b)	Leveranser verifisert av statlige eller ikke-statlige verifiserings- eller lisensmekanismer, annet enn skogsertifiseringssystemer, som adresserer aktiviteter som dekkes av begrepet kontroversielle kilder .
c)	Leveranser ledsaget av verifiserbar dokumentasjon som tydelig identifiserer: <ul style="list-style-type: none"> i. avvirkningsland og/eller subnasjonal region der tømmeret ble hogget, og hvor den nyeste <i>Transparency International (TI) Corruption Perception Index (CPI)</i> er høyere enn 50, eller der den nyeste <i>World Justice Project (WJP) Rule of Law Index</i> er høyere enn 0,5, og ii. handelsnavn og type produkt samt vanlig navn på treslag og, der aktuelt, dets fulle vitenskapelige navn og; iii. alle leverandører i leverandørkjeden, og iv. skogsområdet som leveransen kommer fra, og v. dokumenter, inkludert kontraktsavtaler og selverklæringer, eller annen pålitelig informasjon som viser at produkter ikke har opprinnelse i kontroversielle kilder.

Tabell 2. Liste over indikatorer på betydelig risiko på opprinnelsesnivå^{2 3}

(a) Aktiviteter som ikke overholder gjeldende lokal, nasjonal eller internasjonal lovgivning gjeldende forvaltning av skog, inkludert men ikke begrenset til, skogbrukspraksis; natur- og miljøvern; vernede og truede arter; rettigheter knyttet til eiendom, leie og arealbruk for urbefolkning, lokalsamfunn og andre berørte; helse-, arbeids- og sikkerhetsspørsmål; anti-korrupsjon og betaling av gjeldende skatter og avgifter.	
i.	Den nyeste Transparency International (TI) Corruption Perception Index (CPI) scorer landet under 50 eller den nyeste World Justice Project (WJP) indeksen for landet er lavere enn 0,5. ⁴
ii.	Landet/regionen kjent som et land med lav grad av skoglig styring og rettshåndhevelse.
iii.	Treslag i material/produkt er kjent som treslag med tilfeller av aktiviteter omfattet av begrepet kontroversielle kilder (a) eller (b) i landet/regionen.
iv.	Landet er underlagt FN-, EU- eller nasjonale statlige sanksjoner som begrenser eksport/import av slike skog- og trebaserte produkter .
b) Aktiviteter der skogens evne til å produsere et spekter av tre- og ikke-tre baserte produkter og tjenester på bærekraftig grunnlag ikke opprettholdes eller hvor avvikning overstiger et nivå som ikke er bærekraftig på lang sikt;	
i.	I henhold til offentlig data, som FAO Forest Resource Assessment, mengden av årlig hogst av industrielt rundtømmer overstiger årlig vekst av stående skog i opprinnelseslandet/-regionen.
c) Aktiviteter der skogforvaltning ikke bidrar til vedlikehold, bevaring eller forbedring av biologisk mangfold på landskap, økosystem, arts eller genetisk nivå;	
(d) Aktiviteter der økologisk viktige skogsområder ikke er identifisert, vernet, bevart eller avsatt;	
i.	Landets score på Environmental Performance Index (EPI) ⁵ for "Biodiversity &Habitat" er lavere enn 50. Der det ikke eksisterer noe EPI-indeks for et bestemt land, kan andre indikatorer brukes, som lovgivning som adresserer kontroversielle kilde elementene c og d, i kombinasjon med bevis på pålitelig rettshåndhevelse (TI CPI >50 eller WJP Rule of Law >0.5).
(e) Aktiviteter der konvertering av skog foregår, annet enn under berettigede grunner der konverteringen:	
i.	er i samsvar med nasjonal og regional politikk og lovgivning som gjelder for arealbruk og skogbruk; og
ii.	ikke har negativ innvirkning på økologisk viktige skogsområder, kulturelt og sosialt viktige områder eller andre verneområder; og
iii.	ikke ødelegger områder med betydelig karbonlager;
iv.	bidrar til langsiktig bevaring, økonomiske og/eller sosiale fordeler.
i.	Landet/regionen er identifisert som et land med et netto tap av skogareal > 1 % i løpet av de siste 10 årene med tilgjengelige data, i henhold til offentlig tilgjengelige data og informasjon, som det fra FAO.
ii.	Nettoareal konvertert fra skog til skogplantasjer i landet/ regionen overstiger økningen i skogareal i landet/ regionen, i henhold til offentlig tilgjengelige data og informasjon, som det fra FAO.

² Radene a) – i) er elementer av 3.7, **kontroversielle kilder**. Radene under hvert element, nummerert i romertall (i, ii, iii osv.) beskriver indikatorene til bruk for risikovurdering for dette element. Der mer enn én indikator er oppført per element, skal alle indikatorer benyttes.

³ Eksempler på eksterne referanser og mer detaljert forklaring finnes i den nyeste utgaven av PEFC GD 2001 *Chain of Custody of forest-based products – Guidance for use*.

⁴ Disse indeksene er kanskje ikke alltid relevante for skogbruk. Der det finnes mer relevante indikatorer, kan disse brukes etter forhåndsgodkjenning av PEFC Council. Disse alternative indikatorene vil bli oppført i veiledning for sporbarhet.

⁵ EPI er utviklet i fellesskap av Yale University og Columbia University i samarbeid med World Economic Forum.
<https://epi.envirocenter.yale.edu/about-epi>

(f) Aktiviteter som ikke er i samsvar med ILO-erklæringens ånd om grunnleggende prinsipper og rettigheter på arbeidsplassen (1998).	
i.	Begrunnede studier viser at ILO-erklæringen om grunnleggende prinsipper og rettigheter på arbeidsplassen (1998) ikke blir overholdt i landet.
(g) Aktiviteter der ånden i FNs urfolkserklæring (2007) ikke overholdes;	
i.	Begrunnede studier viser at ånden i FNs urfolkserklærings ånd (2007) ikke blir overholdt i landet.
(h) Konflikttømmer.	
i.	Landet/regionen har en forekomst av væpnet konflikt i henhold til offentlig tilgjengelige datakilder som <i>Fragile State List</i> .
(i) Genmodifiserte trær;	
i.	I henhold til offentlig tilgjengelige data blir genmodifiserte trær og trebaserte organismer produsert i landet / regionen og dette slippes ut i det kommersielle markedet.

Tabell 3. Liste over indikatorer for betydelig risiko på leverandørnivå

Indikatorer
a) Land/områder der produktene er omsatt er ukjente.
b) Treslaget i produktet er ukjent.
c) Belegg for ulovlig aktivitet vedrørende kontroversielle kilder av ethvert selskap i leverandørkjeden.

3.7. Risikovurderingen skal gjennomføres ved første leveranse fra hver enkelt **leverandør**, eller flere **leverandører**, med samme egenskaper oppført i 2.1 i dette vedlegget, og samme gyldighet av indikatorer angitt i tabell 1-3 ovenfor.

Merknad: Der leveranser fra **leverandører** fra samme region har samme karakteristika oppført i punkt 2.1 og samme gyldighet av indikatorer i tabell 1-3, kan risikovurderingen gjennomføres som en vurdering for en hel region.

3.8. For alle råvarer som er underlagt organisasjonens risikovurdering, skal **organisasjonen** føre en oppdatert liste over karakteristika oppført i 2.1 i dette vedlegget og indikatorer nevnt i tabell 1-3 for leveranser fra individuelle **leverandører** og **leverandører** med samme karakteristika.

3.9. Risikovurderingen skal gjennomgås og om nødvendig oppdateres minst en gang i året, og når det skjer endringer med hensyn til egenskapene beskrevet i 2.1 i dette vedlegget.

4. Begrunnede mistanker

4.1 **Organisasjonen** skal sørge for at **begrunnede mistanker** om potensiell risiko for materialer omfattet av organisasjonens **DDS** vedrørende **kontroversielle kilder** blir undersøkt umiddelbart, senest 10 virkedager fra den **begrunnede mistanken** er identifisert.

4.2 Dersom mistanken ikke kan avvises av organisasjonens gransking, skal risikoen for at det aktuelle materialet kommer fra **kontroversielle kilder** vurderes som "betydelig" og behandles i samsvar med paragraf 5 i dette vedlegget.

5. Håndtering av leveranser med betydelig risiko

5.1 Generelt

5.1.1. For leveranser identifisert med "betydelig risiko" skal **organisasjonen** be om ytterligere informasjon og belegg fra **leverandøren**, som muliggjør for **organisasjonen** å klassifisere leveransen å ha "ubetydelig risiko". **Organisasjonen** skal be **leverandøren** om å:

- a) Framskaffe nødvendig informasjon til **organisasjonen** for å identifisere skogområdet(ene) for råvarens opprinnelse og hele leveransekjeden som relaterer seg til leveranser med "betydelig risiko".
- b) Gjøre det mulig for **organisasjonen** å gjennomføre annenparts eller tredjeparts inspeksjon av leverandørens virksomhet samt aktivitetene til forutgående leverandører i kjeden.

Merknad: Denne prosedyren kan sikres f.eks. ved kontraktmessige avtaler eller en skriftlig egenerklæring fra **leverandøren**.

5.1.2. **Organisasjonen** skal etablere et annenparts eller tredjeparts verifiseringsprogram for leveranser klassifisert med "betydelig risiko". Verifikasjonsprogrammet skal inneholde:

- a) identifisering av hele leveransekjeden og skogsområde(ene) for leveransens opprinnelse
- b) inspeksjoner på stedet der det er hensiktsmessig
- c) korrigerende tiltak der det er nødvendig

5.2. Identifikasjon av leveransekjeden

5.2.1. **Organisasjonen** skal be om detaljert informasjon om hele leveransekjeden og skogbruksområdet(ene) for leveransens opprinnelse fra alle **leverandører** knyttet til leveranser med "betydelig risiko".

5.2.2. I tilfeller der leveranser kan verifiseres som "ubetydelig risiko" som angitt indikatorene i tabell 1 hvor som helst i leveransekjeden trenger ikke **organisasjonen** å spore hele leveransekjeden tilbake til skogområdet, med unntak i tilfeller med **begrunnede mistanker** som skal behandles i henhold til vedlegg 1, paragraf 4.

5.2.3. Informasjonen som innhentes skal gjøre det mulig for **organisasjonen** å planlegge og gjennomføre inspeksjoner på stedet.

5.3 Inspeksjoner på stedet

5.3.1 Organisasjonens verifikasjonsprogram skal omfatte inspeksjoner på stedet av **leverandører** med leveranser med "betydelig risiko". Inspeksjoner på stedet kan utføres av **organisasjonen** selv (andreparts inspeksjon) eller av en tredjepart på vegne av **organisasjonen**. **Organisasjonen** kan erstatte inspeksjonen på stedet med en gjennomgang av dokumentasjon der dokumentasjonen gir tilstrekkelig tillit for at materialet kommer fra ikke-kontroversielle kilder.

5.3.2 **Organisasjonen** skal framvise at ansatte som utfører inspeksjoner har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse innen lokalt næringsliv, kulturelle og sosiale sedvaner og gjeldende avtaler, konvensjoner, lovgivning og rettsoppfølging av relevans for opprinnelsen til leveranser med «betydelig risiko» og identifisert risiko.

5.3.3. **Organisasjonen** skal gjøre et utvalg av leveranser med "betydelig risiko" fra **leverandøren** som skal verifiseres gjennom verifikasjonsprogrammet. Identiske leveranser fra samme **leverandør** skal betraktes som en enkelt leveranse. Størrelsen på det årlige utvalget skal være minst kvadratrotten av antall leveranser med «betydelig risiko» pr år: $(y=\sqrt{x})$, avrundet opp til nærmeste heltall. Der tidligere

inspeksjoner på stedet har vist seg effektive for å oppfylle formålet med dette dokumentet, kan størrelsen på utvalget reduseres til $y = 0,8 \sqrt{x}$, avrundet opp til nærmeste heltall.

5.3.4. Inspeksjoner på stedet skal omfatte:

- a) Den direkte leverandør og alle forutgående leverandører i leveransekjeden for å vurdere om leverandørens oppfyller sine erklæringer om opprinnelsen til råvaren.
- b) Skogeier / forvalteren av skogområdet for leveransens opprinnelse eller en annen part som er ansvarlig for forvaltningen i skogområdet for å vurdere om de etterlever lovkrav.

5.4. Korrigerende tiltak

5.4.1 Organisasjonen skal etablere skriftlige prosedyrer for gjennomføring av korrigerende tiltak ved manglende etterlevelse hos **leverandører** identifisert gjennom organisasjonens verifikasjonsprogram.

5.4.2. Utstrekningen av korrigerende tiltak skal være basert på omfanget og alvorlighetsgraden av risikoen for at skog- og trebaserte produkter kan komme fra **kontroversielle kilder** og skal omfatte minst ett eller flere av følgende:

- a) Tydelig kommunikasjon om den identifiserte risikoen sammen med en forespørsel om å håndtere den identifiserte risikoen innen en bestemt tidsramme for å sikre at skog- og trebaserte produkter fra **kontroversielle kilder** ikke leveres til **organisasjonen**.
- b) Be **leverandører** beskrive tiltak for å redusere risiko knyttet til etterlevelse av lovkrav i skogområde(ne) eller effektivitet i informasjonsflyten i leveransekjeden.
- c) Kansellering eller suspensjon av alle kontrakter eller bestillinger på skog- og trebaserte produkter inntil leverandøren kan vise at det er iverksatt hensiktsmessige tiltak som reduserer risikoen.

6. Ikke-plassering i markedet

6.1 Skog- og trebaserte materialer/produkter fra ukjente kilder eller fra **kontroversielle kilder** skal ikke inngå i en **PEFC produktgruppe**.

6.2 Der **organisasjonen** er klar over at **skog- og trebaserte materialer/produkter** som ikke omfattes av organisasjonens **PEFC sporing** kommer fra ulovlige kilder (**kontroversielle kilder**, 3.7 a), skal dette ikke plasseres i markedet.

6.3 Når **organisasjonen** har mottatt **begrunnede mistanker** om at **skog- og trebaserte materialer/produkter** som ikke omfattes av organisasjonens **PEFC sporing** kommer fra ulovlige kilder (**kontroversielle kilder**, 3.7 a), skal dette ikke plasseres i markedet før mistankene er behandlet i samsvar med paragraf 4 i dette vedlegget.

Vedlegg II. Implementering av sporbarhetsstandarden i organisasjoner med flere virksomhetssteder (*multi-site organisations*)

Normativt vedlegg

1. Introduksjon

Hensikten med dette vedlegget er å gi veiledning for implementering av kravene til **PEFC sporing** i en **organisasjon** med flere virksomhetssteder, og dermed sikre på den ene siden, at vurderingen gir tilfredsstillende tillit når det gjelder overholdelse av sporing og på den annen side at sporbarhetssertifiseringen er praktisk og gjennomførbar i økonomisk og operativ henseende. Sertifisering av **organisasjoner med flere virksomhetssteder** gjør det også mulig å implementere og sertifisere sporing i en gruppe av små, uavhengige selskaper.

Dette vedlegget inneholder bare krav til implementering av kravene for sporing som gjelder for **organisasjoner med flere virksomhetssteder**.

2. Kvalifikasjonskriterier for en organisasjon med flere virksomhetssteder

- 2.1** En **organisasjon med flere virksomhetssteder** er definert som en **organisasjon** som har identifisert en tydelig sentral enhet (vanligvis, og heretter benevnt som et "hovedkontor") der visse aktiviteter planlegges, kontrolleres og styres samt et nettverk av lokale kontorer eller avdelinger (virksomhetssteder) der slike aktiviteter utføres helt eller delvis.
- 2.2** En **organisasjon med flere virksomhetssteder** trenger ikke å være en unik enhet, men alle virksomhetsstedene skal ha en juridisk eller kontraktmessig tilknytning til organisasjonens hovedkontor og ha en felles sporbarhetsprosess som er gjenstand for kontinuerlig oppfølging fra hovedkontoret. Dette betyr at hovedkontoret om nødvendig har rett til å iverksette korrigerende tiltak på alle steder. Der dette er aktuelt, kan dette legges inn i kontrakten mellom hovedkontoret og virksomhetsstedene.
- 2.3.** En **organisasjon med flere virksomhetssteder** kan omfatte:
- a) **Organisasjoner** som arbeider med franchisetakere eller selskaper med flere avdelinger der lokasjonene er knyttet sammen av felles eierskap, ledelse eller annen organisasjonskobling.
 - b) Grupper av uavhengige juridiske selskaper som er etablert og virker med formål om sporbarhetssertifisering (produsentgruppe).

Merknad: Medlemskap i en forening dekkes ikke av begrepet "ledelse eller annen organisasjonskobling".

- 2.4** En produsentgruppe er et nettverk av små, uavhengige selskaper som har gått sammen med formålet om å oppnå og vedlikeholde sporbarhetssertifisering. Hovedkontoret kan være en hensiktsmessig handelsforening, eller en annen juridisk enhet med tilstrekkelig erfaring enten utpekt for dette formålet av en gruppe potensielle medlemmer eller som tilbyr gruppen tjeneste tilpasset formålet med denne standarden. Hovedkontoret kan også administreres av et medlem av gruppen.

Merknad: Når det gjelder produsentgrupper kan hovedkontoret kalles "gruppeadministrasjon" og selskapene kan kalles "grupped medlemmer".

- 2.5.** "Virksomhetssted" er et sted hvor aktiviteter knyttet til organisasjonens sporbarhet utføres.

2.6 Deltakelse i produsentgruppen er begrenset til virksomheter som er tilhørende i ett og samme land og som:

- a) ikke har mer enn 50 ansatte (heltid eller tilsvarende),
- b) har en omsetning på maksimalt EUR 10 000 000, eller tilsvarende

3. Krav til organisasjoner med flere virksomhetssteder

3.1 Generelt

3.1.1. Organisasjonens sporing skal være sentralt administrert og gjenstand for sentral gjennomgang. Alle aktuelle virksomhetssteder (inkludert sentraladministrativ funksjon) skal være en del av organisasjonens interne revisjonsprogram og skal ha blitt revidert i henhold til dette programmet før sertifiseringsorganisasjonen begynner sin vurdering.

3.1.2. Det skal påvises at **organisasjonens** hovedkontor har innført sporing i samsvar med denne standarden og at hele organisasjonen (inkludert alle virksomhetsstedene) oppfyller kravene i denne standarden.

3.1.3 **Organisasjonen** skal kunne vise sin evne til å samle inn og analysere data fra alle virksomhetsstedene, inkludert hovedkontoret, og dens evne til å initiere endringer i sporingen på virksomhetsstedene om nødvendig.

3.2. Hovedkontorets funksjon og ansvar

3.2.1. Hovedkontoret skal:

- a) Representere **organisasjonen med flere virksomhetssteder** i sertifiseringsprosessen, inkludert kommunikasjon og kontakt med sertifiseringsorganet.
- b) Sende søknad om sertifisering og dens omfang, inkludert en liste over deltakende virksomhetssteder.
- c) Sikre kontraktmessig forhold med sertifiseringsorganet.
- d) Sende melding om utvidelser eller reduksjon i omfanget av sertifikatet til sertifiseringsorganet, inkludert deltakende virksomhetssteder.
- e) Forplikte seg på vegne av hele **organisasjonen** til å etablere og vedlikeholde sporing i samsvar med kravene i denne standarden.
- f) Gi alle virksomhetsstedene nødvendig informasjon og veiledning for å implementere og vedlikeholde sporbarheten effektivt i samsvar med denne standarden. Hovedkontoret skal gi virksomhetsstedene følgende informasjon eller tilgang til følgende opplysninger:
 - Kopi av denne standarden og veiledning knyttet til implementeringen av kravene i denne standarden.
 - PEFC *Trademarks Rules* og veiledning knyttet til implementering.
 - Hovedkontorets prosedyrer for ledelse av **organisasjonen med flere virksomhetssteder**.
 - Vilkårene i avtalen med sertifiseringsorganet knyttet til rettighetene til sertifiseringsorganisasjonen eller akkrediteringsorganisasjonen om tilgang til virksomhetsstedets dokumentasjon og fasiliteter relatert til evaluering- og oppfølgingsformål og retten til å gi informasjon om virksomhetsstedene til en tredjepart.
 - Forklaring av prinsippet om det gjensidige ansvaret for virksomhetsstedene i sertifiseringen av organisasjoner med flere virksomhetssteder.

- Resultat av det interne revisjonsprogrammet og sertifiseringsorganets evaluering og oppfølging og relaterte korrigerende og forebyggende tiltak som gjelder for enkelte virksomhetssteder.
- Sertifikatet for organisasjoner med flere virksomhetssteder og alle deler relatert til omfanget av sertifiseringen og virksomhetsstedene som er inkludert.

Merknad: Begrepet "gjensidig ansvar" betyr at manglende overholdelse oppdaget ved et virksomhetssted eller på hovedkontoret kan føre til korrigerende tiltak som må iverksettes på alle stedene; en økning i antall interne revisjoner eller tilbaketrekking av sertifikatet for organisasjoner med flere virksomhetssteder.

- g) Sikre organisatoriske eller kontraktmessige avtaler til alle virksomhetsstedene, som skal inkludere virksomhetsstedets forpliktelser til å gjennomføre og vedlikeholde sporing i samsvar med denne standarden. Hovedkontoret skal ha en skriftlig avtale eller annen skriftlig avtale med alle virksomhetsstedene, inkludert hovedkontorets rett til å gjennomføre og håndheve korrigerende eller forebyggende tiltak og å initiere ekskludering av virksomhetssteder fra sertifikatet i tilfeller av manglende overholdelse av denne standarden.
- h) Etablere skriftlige prosedyrer for ledelse av **organisasjon med flere virksomhetssteder**.
- i) Dokumentere at hovedkontoret og virksomhetsstedene etterlever kravene i denne standarden.
- j) Gjennomføre et internrevisjonsprogram som beskrevet i 3.2.2.
- k) Gjøre gjennomgang av hovedkontorets og virksomhetsstedenes etterlevelse, inkludert gjennomgang av internrevisjonsprogrammet og sertifiseringsorganets evalueringer og oppfølging; skal etablere korrigerende og forebyggende tiltak der det er nødvendig; og skal vurdere effektiviteten av korrigerende tiltak som iverksettes.

3.2.2 Internrevisjonsprogram

3.2.2.1 Internrevisjonsprogrammet skal sikre:

- a) Revisjon av alle virksomhetssteder (inkludert sin egen sentrale administrative funksjon) på stedet eller på avstand, der det er gjennomførbart å revidere implementeringen av sporbarhetsprosessen på avstand, før sertifiseringsorganet begynner sin evaluering.
- b) Revisjon av nye virksomhetssteder før sertifiseringsorganet begynner prosessen med å utvide omfanget av sertifiseringen.

3.3 Virksomhetsstedene funksjon og ansvar

Virksomhetssteder som inngår i en **organisasjon med flere virksomhetssteder** skal ha ansvar for:

- a) Implementering og vedlikehold av kravene til sporing i samsvar med denne standarden.
- b) Inngå kontraktmessige avtale med hovedkontoret, inkludert en forpliktelse til å oppfylle kravene til sporing og andre gjeldende sertifiseringskrav.
- c) Svare effektivt på forespørsler fra hovedkontoret eller sertifiseringsorganet om relevante data, dokumentasjon eller annen informasjon, enten de er i sammenheng med formelle revisjoner, gjennomgang eller på annen måte.

- d) Fullt ut samarbeide og gi assistanse for at interne revisjoner utført av hovedkontoret og revisjoner utført av sertifiseringsorganet skal kunne gjennomføres tilfredsstillende, inkludert tilgang til virksomhetsstedets fasiliteter.
- e) Implementering av relevante korrigerende og forebyggende tiltakene fastsatt av hovedkontoret.

Tabell 4. Ansvarsfordeling for gjennomføringen av kravene i denne standarden for organisasjoner med flere virksomhetssteder

Krav i henhold til standarden	Hovedkontoret	Virksomhetssted
Krav til sporingsprosessen - metoden for fysisk separasjon		Ja
Krav til sporingsprosessen - prosentmetoden		Ja
Krav til sporingsprosessen - kredittmetoden		Ja
Krav til ledelsesystem		
Ansvar og myndighet	Ja	Ja
Generelt ansvar	Ja	Ja
Ansvar og myndighet for sporing	Ja (for d og e)	Ja
Dokumenterte prosedyrer	Ja (for a, e og f)	Ja
Dokumentasjon	Ja (for f og g)	Ja
Ressursledelse	Ja (kun for tjenester som ytes)	Ja
Menneskelig ressurser / personell		
Teknisk støtte		
Inspeksjon og kontroll	Ja	Ja
Klage	Ja	Ja